

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoPom/1/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116211548
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4116211548.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti O.: B., nar. XX. XX. XXXX a I., nar. XX. XX. XXXX, bytom u starej matky, deti rodičov: O. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., E. X a C. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., P. 1, zastúpená JUDr. Mgr. D. O., bytom E. XX, G., V. O., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 4. mája 2016 č. k. 24PPOm/3/2016-9 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa v spojení s opravným uznesením dočasne zveril mal. deti O.: B., nar. XX. XX. XXXX a I., nar. XX. XX. XXXX do starostlivosti C. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., P. 1. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 75 ods. 1, 2, 6, § 75a, § 76 ods. 4 OSP. Konštatoval, že Okresnému súdu Nitra bol dňa 04. 05. 2016 doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, ktorým požadoval, aby súd dočasne zveril obe mal. deti do starostlivosti starej matky C. O. predbežným opatrením podľa § 75a ods. 1 OSP. Poukázal na to, že 03. 05. 2016 sa prostredníctvom pohotovostnej služby s ich oddelením skontaktovali príslušníci OO PZ Nitra, nakoľko C. O. sa domáhala svojich detí, ktoré boli v tom čase u strýka G. J.. Po skontaktovaní s políciou sa dostavili na uvedenú adresu za prítomnosti príslušníka PZ, s deťmi realizovali pohovor a deti uviedli, že ušli od matky, pretože s ňou nechceli ísť na ubytovňu, báli sa, že sa už nevidia so starou matkou, pretože mama im povedala, že navždy odídu do Čiech k starému otcovi, ku ktorému nechcú ísť, chcú byť u svojej starej matky alebo jej brata. Podľa vyjadrenia mal. detí v čase, keď boli s matkou u deda v Čechách, tento im nadával do debilov, slonov, blbcov, bil ich po chrbte a posielal ich von. Uviedli, že k matke sa nechcú vrátiť, lebo pije alkohol a boja sa, že s nimi odíde do Čiech. G. J., prastrýc mal. detí uviedol, že deti k nemu prišli s tým, že ušli mame a boli celé premoknuté. Následne prišla k jeho domu matka v sprievode polície a na otázku policajta, či deti vydá matke, uviedol, že prišli k nemu dobrovoľne, nezadržia ich, ale deti nechcú ísť k matke. Keďže u matky bolo badať známky požitia alkoholu, bola u nej vykonaná dychová skúška a požitie alkoholu bolo potvrdené, u pána J. bol výsledok nulový. Vzhľadom k uvedenému sú dané vážne obavy z matkinho nevyspytateľného správania, aby neohrozila psychický, fyzický a sociálny vývin detí, nakoľko sa môžu ocitnúť v situácii, kedy ich život môže byť v ohrození. Súd prvého stupňa stotožniac sa so skutkovými a právnymi dôvodmi uvádzanými v návrhu nariadil predbežné opatrenie, ktorým obe mal. deti dočasne zveril do starostlivosti starej matky C. O..

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote matka, ktorá navrhla uznesenie zrušiť a konanie zastaviť. Dôvodila, že konanie je postihnuté vadou podľa § 205 ods. 2 písm. b/ a e/ OSP a 205a ods. 1 písm. a/ OSP. Uviedla, že za vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie považuje nemožnosť stotožnenia sa subjektu uvedeného v rozhodnutí s reálnou fyzickou osobou, ktorej sú maloletí zverení do starostlivosti. Ďalej poukázala na to, že pred Okresným súdom Nitra prebiehajú konania o úprave styku otca s mal. deťmi pod sp. zn. 13P/33/2016 a o nahradení súhlasu otca s vycestovaním mal. detí s matkou do Čiech sp. zn. 13P/50/2016, v ktorých koná a rozhoduje ako zákonná

sudkyňa Mgr. Bezáková. Uznesenie v posudzovanej veci vydala Mgr. Sitárová, a teda ide o prípad nesprávneho obsadenia súdu. Poukázala na uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/297/2007 z 30. 10. 2013, podľa ktorého o nesprávne obsadenie súdu ide aj vtedy, ak vo veci nerozhoduje zákonný sudca. Právo zákonného sudcu je zaručené v článku 48 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Otec ani úrad práce, sociálnych vecí a rodiny k odvolaniu písomné vyjadrenie nepodali.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné.

Predmetom konania je návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Nitre podaný na súde prvého stupňa 04. 05. 2016, ktorým navrhol predbežným opatrením dočasne zveriť mal. B. O. a I. O. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky C. O. o odôvodnením, že dňa 03. 05. 2016 mal. deti ušli od matky z dôvodu obavy, že už nikdy nevidia starú matku, keďže im matka povedala, že odídu do Čiech k starému otcovi, ku ktorému nechcú ísť, pretože s ním nemajú dobré vzťahy. Deti majú záujem zostať u starej matky C. O., alebo u jej brata. Uviedli, že matka požíva alkoholické nápoje. Večer dňa 03. 05. 2016 bolo kontaktované OO PZ Nitra, ktoré dychovou skúškou na alkohol u matky zistilo požitie alkoholu. Z úradného záznamu z 03. 05. 2016 OR PZ Nitra, odboru poriadkovej polície OO PZ Nitra vyplýva, že dňa 03. 05. 2016 o 16.05 hod. OD KR PZ Nitra hlásil, že volala C. O., ktorej ušli deti na adresu L., J. X k G. J.. Po príchode na uvedenú adresu ich G. J. čakal pri bránke a uviedol, že polícia bola u nich aj v minulosti. Deti nechcú ísť od neho, boja sa vlastnej matky. Povedali, že nechcú byť s matkou, pretože je opitá a boja sa jej. Po oboznámení so situáciou privolali sociálnou pracovníčku, ktorá po rozhovore s deťmi prišla k záveru, že uvedenú noc strávia u svojej babky C. O., na P. X v L.. Na žiadosť sociálnej kurately podrobili matku detí a G. J. dychovej skúške, ktorá u C. O. bola s výsledkom 1,18 mg/l, menovaná sa vulgárne vyjadrovala na stranu svojej matky, strýka, sociálnej kurately a polície, bola upovedomená zo strany sociálnej kurately, že deti prespia u svojej matky a ráno sa dostavia na ÚPSVaR Nitra za účelom výsluchu.

Podľa § 75a ods. 1 OSP ak sa ocitne maloleté dieťa bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd na návrh orgánu povereného výkonom sociálnoprávnej ochrany a prevencie podľa osobitných predpisov predbežným opatrením nariadi, aby bolo maloleté dieťa dočasne zverené do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej, ktorú v uznesení určí.

Citované zákonné ustanovenie reaguje na prípad, kedy sa mal. dieťa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti, prípadne je jeho život, zdravie alebo vývoj vážne ohrozený a je potrebné urýchlenným operatívnym zákrokom umiestniť dieťa do starostlivosti fyzickej alebo právnickej osoby. Ide o výnimočné prípady, v ktorých súd musí konať okamžite a nepostačuje nariadenie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. b/ OSP. Predbežné opatrenie trvá najmenej počas troch mesiacov od jeho vykonateľnosti; ak bolo pred uplynutím tejto lehoty začaté konanie vo veci samej, predbežné opatrenie trvá a zanikne, len čo je rozhodnutie vo veci samej vykonateľné (§ 75a ods. 4 OSP).

Odvolací súd posudzujúci danú vec vo svetle zhora uvedenej právnej úpravy a zásad dospel k záveru o vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia. Súd prvého stupňa totiž správne uzavrel, že v konaní boli splnené podmienky pre aplikáciu ust. § 75a ods. 1 OSP a poskytnutie ochrany mal. B. a I. O. z dôvodu vážneho ohrozenia ich psychického, fyzického a mravného vývoja. Keďže odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia prvostupňového súdu, využíjúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov a na tieto v podrobnostiach ďalej poukazuje.

Zo správy referátu poradensko-psychologických služieb, o psychologickú konzultáciu z 12. 05. 2016, založenej v spise sp. zn. 13P/33/2016 (konanie o úprave styku otca s mal. deťmi a povolenie vycestovať matke s mal. deťmi), zameranej na pozorovanie vzťahu otca mal. detí vyplýva, že deti popisovali ako traumatizujúce zážitky s matkou ohľadne požívania alkoholu, s ktorým sa stretávali takmer pravidelne, vedeli popísať správanie matky ako aj druhy alkoholu, ktoré požívala a rôzne zastieracie manévry na zakrytie jej závislosti. Uvádzali, že deň pred ich stretnutím bola matka pod vplyvom alkoholu, mali z nej strach, aj z deda O., ktorého telefonicky volala, a ktorý im nadával a nariadil, aby išli s matkou. Ich spontánna reakcia v tejto situácii bola únikom k osobám, pri ktorých sa cítia deti v bezpečí a ktorými sú stará matka a krstný otec. Strach detí bol znásobený aj vyhrážkami matky o odovzdaní do detského domova a strachom z polície, ktorá následne prišla. Deti vyjadrovali pozitívny vzťah k otcovi a prejavili záujem stráviť s ním viac času, dobre si rozumejú aj s babkou z otcovej strany a vyjadrili sa, že by chceli striedavo bývať u babky O. a u otca. Odvolací súd s prihliadnutím aj na závery psychologickú konzultácie zastáva názor, že v súčasnosti u matky nie sú vytvorené podmienky pre priaznivý vývoj mal. detí, pretože je ohrozený v dôsledku požívania alkoholických nápojov matkou a jej následných

neprimeraných reakcií v správaní k deťom, čo negatívne vplyva na psychický stav mal. detí. Deti prezentujú strach z matky a jej reakcií a chcú byť u starej matky, u ktorej sa cítia bezpečne.

Z uvedených dôvodov aj podľa názoru odvolacieho súdu v súčasnosti je dôvod, aby predbežným opatrením boli mal. deti dočasne zverené do starostlivosti C. O., ku ktorej majú pozitívny vzťah, pričom aj doposiaľ bývali v jej domácnosti a túto dôverne poznajú.

K odvolacím námietkam matky, že nemožno stotožniť subjekt v rozhodnutí s reálnou fyzickou osobou, odvolací súd dodáva, že nesprávnosť v dátume narodenia starej matky súd prvého stupňa odstránil vydaním opravného uznesenia.

K námietke nezákonnej sudkyne Mgr. Márie Sitárovej odvolací súd dodáva, že koho treba považovať za zákonného sudcu upravuje ust. § 3 ods. 3, 4 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a rozvrhom práce. Okrem procesných pravidiel určovania príslušnosti súdov a ich obsadenia je teda súčasťou základného práva na zákonného sudcu aj zásada prideľovania súdnej agendy sudcov (spíňajúcim uvedené predpoklady) a na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce tak, aby bola zachovaná zásada pevného prideľovania súdnej agendy, a aby bol vylúčený pre rôzne dôvody a rozličné účely výber súdov alebo sudcov „ad hoc“. Ak teda sudca bude určený v rozpore s rozvrhom práce alebo síce v súlade s ním, ale na základe takého jeho pravidla, ktoré odporuje zákonu, právo na zákonného sudcu vyplývajúce z článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa nerešpektuje, a v takomto prípade treba súd považovať za nesprávne obsadený.

Podľa Rozvrhu práce Okresného súdu Nitra na rok 2016 kapitola súdnictva - výkon súdnictva zákonným sudcom je v zmysle § 3 ods. 3 zák. č. 757/2004 Z. z. sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Nápad rovnakého rozsahu je sudcov a jednotlivým senátom prideľovaný v súlade s rozvrhom práce náhodným výberom, prostredníctvom generátora elektronickej podateľne. Ak bude v konaní P podaný návrh na nariadenie predbežného opatrenia a na súde bude prebiehať iba rozvodové konanie, rozhodne o ňom sudca, ktorý vybavuje rozvodovú vec. Ak bude podaný samostatný návrh na nariadenie predbežného opatrenia a na súde prebieha konanie o úprave práv a povinností k mal. dieťaťu, o návrhu predbežného opatrenia rozhodne sudca, ktorý vybavuje úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu a to aj vtedy, ak súčasne prebieha konanie o rozvod. Návrhy na vydanie predbežného opatrenia podľa § 75a OSP sú zapísané do registra PPOm rozhodujú sudcovia vybavujúci agendu P, ktorí sa vzájomne zastupujú. Ak bola vec zapísaná do nesprávne určeného súdneho registra, môže byť prevedená podľa pokynu predsedu súdu do správne určeného súdneho registra s novou spisovou značkou a najneskôr do 30 dní odo dňa zapísania veci do pôvodného súdneho registra. Námietku voči zaradeniu do nesprávneho registra môže vzniesť sudca alebo vyšší súdny úradník v súlade spravidla do 10 dní od nápadu, pričom námietka musí byť písomná a právne odôvodnená a zároveň v tejto lehote predložená predsedovi súdu. Ak nedôjde v lehote 30 dní odo dňa zapísania veci do pôvodného registra k prevodu do správne určeného registra, vec dokončí senát alebo samosudca podľa pôvodného prideľenia.

Z obsahu spisu vyplýva, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol náhodným výberom prostredníctvom generátora elektronickej podateľne prideľený na rozhodnutie sudkyňi Mgr. Márii Sitárovej dňa 04. 05. 2016. Podľa odvolacieho súdu spôsob, akým bola v danom prípade posudzovaná veci prideľená sudkyňi Mgr. Márii Sitárovej nevybočuje z rámca Rozvrhu práce Okresného súdu Nitra platného v čase, kedy vec došla na súd, resp. z rámca zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch najmä tých jeho ustanovení, ktoré sa týkajú spôsobu prideľovania veci. O návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a OSP musí súd v zmysle § 75 ods. 5 OSP rozhodnúť najneskôr do 24 hod. od doručenia návrhu, ktorý má náležitosti riadneho návrhu. V danej veci rozhodla sudkyňa vybavujúca agendu P a skutočnosť, že vo veci úpravy styku otca s mal. deťmi a nahradenie súhlasu otca s vycestovaním detí s matkou do zahraničia rozhoduje iný sudca nie je porušením práva na zákonného sudcu zaručeného Ústavou SR v článku 48 ods. 1.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade odvolanie matky nie je dôvodné, a preto odvolací súd napadnuté uznesenie v spojení s opravným uznesením ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.